

V předkládané disertační práci interpretujeme dílo Karoliny Světlé na pozadí diskurzu české literární kritiky druhé poloviny devatenáctého století. Soustředíme se na dobové přístupy k podobám a funkcím národní literatury, zaměřujeme se na problematiku úkolů kladených na českého spisovatele. Nad prózami Karoliny Světlé otevíráme otázku, v jaké míře mohla tato „společenská objednávka“ ovlivňovat individuální umělecký rukopis. Zajímá nás problém autorské i čtenářské reflexe vlastenecky-výchovné tendence literární tvorby. Toto dobové přijetí tendence daného druhu coby faktoru, který žádoucím (nikoli limitujícím) způsobem přednastavuje utváření smyslu uměleckého díla, chápeme jako výraz dědictví raně obrozenských ideových konstruktů (příčemž součástí tohoto dědictví je též víra v nezastupitelnou moc národního písemnictví, jehož úkolem je probouzet duševní život národa a střežit jeho svébytnost a jedinečnost). Chápeme je jako projev pohybu v mýtu o vzkříšeném národu – pohybu, který v rámci všeobecně akceptovaného vlastenecky-výchovného komunikačního kódu čtenáři sdílejí se svou spisovatelkou.

Odpověď na otázku, jak se základní aspekty tehdejšího diskurzu o české literatuře vztahovaly ke spisovatelčině tvorbě a jakými cestami byla Světlá vynesena do pozice ztělesněného ideálu národního slovesného tvůrce, hledáme ve druhém oddílu práce. Se zohledněním základních poloh dobové kritické recepce díla Karoliny Světlé se pak (ve třetím oddílu práce) pokoušíme formulovat vlastní rozumění autorčinu uměleckému výrazu.